

פעולת צדיק

ע"ש מהרי"ץ זצוק"ל - גאון רבני תימן ותפארתם

בראשות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א
פוסק עדות תימן

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת
יחיא בן ר' סלימאן ז"ל

כולל ערב "פעולת צדיק" אלעד

בס"ד נפתח לפני חדשים מספר, סניף נוסף של כולל ערב "פעולת צדיק" בעיר אלעד, בנוסף לכולל ערב המתקיים בבית מדרשו של מרן שליט"א בבני ברק:

הכולל מתקיים בבית המדרש "פעולת צדיק", רח' רבינו סעדיא גאון באלעד, בראשותו של רב הקהילה, הגאון הרב **משה רצאבי** שליט"א, בנו של מרן שליט"א:

בכולל ערב לומדים אברכים ובעלי בתים מהקהילה ומחוצה לה כל אחד ואחד במה שליבו חפץ, מי בהלכה ומי בגמרא:

זמני הלימוד בבית המדרש הינם מ-20:00-21:00, כשלאחר מכן מתקיימת תפילת ערבית. בכל יום שני בשבוע מתקיים שיעור ההלכה של רב הקהילה הגאון הרב **משה רצאבי** שליט"א. המעוניינים להצטרף ללימוד או לתרום לאחזקת הכולל ערב (ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמת/ רפואה/ הצלחה וכו'), יפנו ל: 052-7635645.

שו"ת ויען יצחק - ח"ב

בשורה משמחת לשוחרי ההלכה, בעזה"ת נמצאים אנו בסוף שלבי עריכת הספר שו"ת ויען יצחק כרך ב', שיכיל בתוכו כחמש מאות שאלות ותשובות מארבעת חלקי השו"ע, ובקרוב יכנס למכש הדפוס. המעוניינים לזכות בסיוע הדפסת הספר ע"י הקדשות לעילוי נשמת/ רפואה/ הצלחה וכו', יפנו ל: 03-6780070.

החכמה תהיה בעליה

ישנו משל יפה שטמון בו מוסר השכל רב. כל החיות נתקבצו אל האריה מלך החיות, ואמרו לו, שמע אדוננו המלך. מדוע אתה מתנהג בצורה רעה כל כך? אתה טורף חיות ובהמות בלי שום הצדקה. לא מתאים לך. השופט כל הארץ לא יעשה משפט. למה אתה טורף בלי משפט?

שאל אותם האריה, ומה אתם רוצים שאעשה? וכי אשאר רעב? השיבוהו החיות, אל תטרוף סתם. תטרוף רק את מי שעושה איזו עוולה, רשע ופשע. אל תטרוף סתם בלי סיבה. האריה הסכים:

עובר יום אחד, והוא מחפש כל הזמן לראות מי עושה איזה פשע. אבל אין שום דבר... כך עוברים שלושה ימים, והוא נשאר רעב מאד מאד. לא היה לו מה לאכול. מה הוא יעשה? והנה הוא מרגיש שגרוננו כבר נהיה מסריח, מכיון שעברו עליו שלושה ימים בלי אוכל. נהיה לו ריח רע בפה. ואז הוא הוא פגש את הדב, שאל אותו, "דב, אמור לי בבקשה, איזה ריח יוצא לי מהפה":

הריח הדב, נבהל ונרתע לאחוריו. "אוי ואבוי, ג'יפה, איזה סרחון, רחמנא ליצלן"... האריה כעס עליו. "וכי אינך מתבייש לומר לי כך? רשע. חצוף." מצא לו עלילה, וטרף אותו:

המשיך הלאה, ומצא את הזאב. הזאב כבר ידע את מה שאירע לדב, והבין כי אם הוא יאמר גם כן שריח רע נודף מפי האריה, הוא יטרוף אותו גם כן. לכן הזאב החליט להתחכם, חשב, אני כבר יודע מה להגיד...:

שאל אותו מלך האריה מלך החיות, אמור לי איך הריח? השיב לו הזאב, איזה תענוג. גן עדן. כעס עליו האריה, אינך מתבייש כך לשקר לי? אתה חייב מיתה. עולה שאין דוגמתה. קם וטרף אותו. גם לזאב הוא מצא עלילה:

ממשיך האריה לשוטט ביער, ומצא את השועל. השועל פיקח שבחיות, והוא כבר הכיר את התכונות ואת ההסתוריה של זאב ושל דב. שואל אותו האריה, אולי תתקרב, ותרץ את הריח שיוצא לי מן הפה? איך הריח? השיב לו השועל, שמע אדוני המלך, אני מצונן. האף שלי סתום. אינני יכול לדעת איזה ריח יש לך בפה. וכך הוא ניצל ממלתעות האריה:

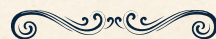
בספר ליקוטי אמרי אל מובא סיפור מעניין. היה מלמד תינוקות באיזה מקום שקראו לו יחיא מעלם. הוא ישב בבית הכנסת בליל שבת, ופתאום הוא שומע שדים לומדים:

השדים קראו בספר משלי, עד שהגיעו לפסוק "נצרה כי היא חייך", שם הם התחילו להתווכח, חלק אמרו לקרוא נצרה הצאדי בדגש, ואחרים אמרו לקרוא נצרה רפי. בלי דגש. דנו לכאן ולכאן, אך לא הגיעו לכלל הכרעה. ולפתע הוא שומע את אחד השדים אומר, "הנה, ראו, נמצא כאן יחיא מעלם המלמד תינוקות, בטח הוא יודע ויכול לומר לנו מי צודק":

יחיא נבהל. הוא ידע שצריך לומר בדגש, נצרה. אבל אם הוא יאמר להם כך, אזי השדים החולקים יטרפוהו בלהב פיהם. ואם הוא יאמר להם דבר שאינו אמת, לקרוא נצרה רפי, השדים האחרים יטרפוהו. מה הוא יעשה?

עד שנצנץ במוחו רעיון. הוא אמר לשדים, "הקשיבו ושמעו. שניכם צודקים. יש שתי נוסחאות":

כך הוא יצא מן הסכר. שיקר מפני פיקוח נפש. והחכמה, תחיה בעליה:

מעובד משערי יצחק דרשת מרן שליט"א במעמד הקבלת פני רבו חוה"מ סוכות ה'תשפ"ג ב'של"ד

שואל ומשיב

שאלות בענייני שבת

ברצוננו לשאול כמה שאלות לגבי בישול בשבת, וכן בעניין המקור:

א'. לעניות דעתנו גם לתימנים אסור לקחת במצקת מחלקו התחתון של תבשיל המונח על הפלאטה, אפילו נתבשל כל צרכו, משום מגיס, כדי שחלקו העליון לא ירד מטה ויתבשל שוב. אם כן איך אפשר להקל ולהחזיר על הפלאטה תבשיל שהצטנן והיה במקרר, האם אין בזה חשש שמא יחתה בגחלים:

ב'. רצינו לדעת כיצד נוהגים בבית הרב לגבי תבשילי השבת, האם מניחים הכל מערב שבת ומכסים בשמיכות, או מניחים תחילה קרש על הסירים, באופן שאינו נוגע בהם, ועליו שמים שמיכות. וכן אם לא נוהגים כך, האם מחזירים תבשיל שהצטנן על הפלאטה, או על סיר המונח עליה. והאם מותר להניח את מכסה הסיר התחתון על הסיר העליון. ואם מותר לעשות כך, האם צריך להשגיח שהסיר העליון לא יגיע לחום שהיד סולדת בו:

ג'. בעניין הקולות שהרב כותב בספרו כפי שנהגו בתימן, האם תימנים בדורנו שלא נהגו כך (ובתנאים שהיו לשעבר, שהיו מחזירים את התבשילים לתנור הגרוף שהולך ומצטנן, ולא כמו הפלאה של ימינו שמתחממת שוב על ידי טרמוסטאט) יכולים לנהוג כמו אבותינו בתימן, ובפרט שבארץ ישראל הולכים אחרי הוראות מרן שהוא מרא דאתרא:

ד'. האם עדיף להשאיר את הפלאטה דולקת כל השבת, מאשר לחבר אותה לשעון שבת. וכן האם רצוי שלא להניח על הפלאטה שום תבשיל באמצע השבת לצורך סעודה שלישית. הרבנית מרגלית ז"ל אשת הרב טולידאנו שליט"א, שהיא בתו של בבא מאיר (אבוחצירא) זצוק"ל סיפרה לנו שבסעודה שלישית היו אוכלים דברים קרים, ולא הניחו בשבת עצמה שום דבר על הפלאטה. האם ראוי לנהוג כך, והאם כך נוהג כבודו בביתו:

ה'. לגבי המקרר, איך נוהגים בבית הרב, ואם יש חשש שהמקרר יתקלקל:

תשובה: א'. נכון שאסור אבל רק לכתחילה, כי יש דעות שמתירים אפילו כשזה על האש או הפלאטה, כמבואר בשלחן ערוך המקוצר סימן נ"ו סעיף י"ז והערה נ' שם:

ב'. מכסים חלקית בשמיכות. לגבי שאר הפרטים, מבואר שם בסעיפים ו' ז' וכו':

ג'. מה שמותר בתימן, מותר גם בארץ ישראל. ומה שאסור שם, אסור כאן. ולא הולכים אחרי מרן נגד המנהג, הן לקולא הן לחומרא:

ד'. עדיף דולקת כל השבת. משתמשים בפלאטה גם לצורך סעודה שלישית. לא ברור לי טעם המחמירים שכתבתם, ויש לשקול אם לא נפגמת בכך מצות עונג שבת:

ה'. מחמירים. וצריך להתפלל שלא יתקלקל:

שאלות בעניין תפילין

שאלה: א'. ברצוני לקנות תפילין חדשות, ומצאתי שני סופרים יראי שמים, שווים במעלתם, המוכנים לכתוב לי תפילין, בכתובה ברצף עם כוונות. האחד כותב בקנה, אך כשהראיתי את הכתב שלו לשני אנשים בקיאים, אמרו לי שהכתב שלו בינוני בהידורו. והשני כותב בנוצה כרגיל, אך הכתב שלו ידוע בהידורו ויפיו. איזה מהם כדאי יותר:

ב'. לעניין החי"ת העקומה והפ"א הלפופה, שמעתי שלא מקפידים בזה בכתובת תפילין. מה דעת כת"ר:

תשובה: א'. כדאי יותר בקנה, שיש לו מעלה על פי דברי חז"ל בתענית דף כ: זכה קנה ליטול הימנה קולמוס לכתוב בו ספר תורה וכו'. דלא

כהבני יונה, וכמ"ש בס"ד בעיני יצחק על שלחן ערוך המקוצר סימן קס"ה אות ל"ו:

ב'. אין הבדל בין תפילין לספר תורה, ומצוה מן המובחר לעשותן אף בתפילין. ומה שלא מקפידים, זו שכחת המסורת, או מחוסר בקיאות לעשות צורתן כהוגן. לכן יבקש סופר מומחה:

ביאור כשם שאנו מרקדים כנגדיך וכו' לא יוכלו ליגע בנו

שאלה: בברכת הלבנה אנו אומרים? משפט מחובר, כשם שאנו מרקדים כנגדיך ואין אנו יכולים ליגע בך, כך אם ירקדו אחרים כנגדנו להזיקנו לא יוכלו ליגע בנו. ולא ברור לי למי אנו פונים בזה. אם להקב"ה, קשיא רישא. ואם ללבנה, קשיא סיפא, כביכול אנו מבקשים בקשה מהלבנה:

תשובה: גם בסיפא לא מבקשים מהלבנה עצמה, וגם אסור לבקש ממנה כי היא רק משרתת לעשות רצונו יתברך, אלא מתפללים שאויבינו לא יוכלו ליגע בנו. וממשיכים פסוק תפול עליהם אימתה וגו' כלומר שהקב"ה יפיל אימתו עליהם, כדמסיים בהדיא בגדול זרועך, דהיינו זרוע ה'. וכך מבואר כבר בלבוש סימן תכ"ו בקצרה:

ציצית עם קשר תימני

שאלה: ציצית עם קשר תימני, האם יש מקור לזה, והאם התימנים והספרדים יוצאים בזה ידי חובה. אני אמנם תימני, אבל אני רוצה לדעת בבירור שאני יוצא ידי חובה:

תשובה: המקור בגמרא מנחות דף ט"ל ע"א וברמב"ם פרק א' מציצית, והרחבתי בס"ד בשו"ת עולת יצחק חלק א'. וכל יהודי יוצא בו ידי חובה, הגם שאינו תימני, על כל פנים לפי עיקר הדין:

בעניין שתייה ברחוב, והתקנת ברז ברחוב לצורך הרבים

שאלה: א'. ראיתי בכמה מקומות בבני ברק ועוד מקומות, שעשו ברזים שלמים עם כוסות חד פעמיים, בצידי המדרכה, שמי שרוצה לשתות, יוכל לשתות ולברך. השאלה היא, אם אין זה בגדר האוכל בשוק:

ב'. והאם ראוי לעשות ברז כזה לתועלת הרבים באמצע הרחוב, שבעצם עוזר מאד לאנשים, ובפרט בימים חמים, שאז זו הצלת נפשות ממש:

תשובה: א'. בשתייה אין קפידא, והרי יש מקילים אפילו בפירות ורק באכילת פת פסול לעדות, ועיין עוד מ"ש בס"ד בעיני יצחק על שלחן ערוך המקוצר חשן המשפט סימן רי"ב הערה מ"א:

ב'. ראוי. וכעין זה עשה נקדימון בן גוריון מעיינות:

כריתת עץ פרי המזיק לביוב

שאלה: קיבלתי חוות דעת לכרות עץ לימון המזיק ושרשיו חדרו למערכת הביוב, האם מותר לי על פי ההלכה לכרות אותו:

תשובה: מותר, כיון שהוא מזיק (יגרום לסתימת הביוב). ואם אפשר שגוי יכרתנו, עדיף:

ביצה קלופה שרובה מחוץ לתבשיל ועבר עליה הלילה

שאלה: ביצה קלופה שעבר עליה הלילה, אמנם היתה מעורבת בתבשיל, אך רובה היה מחוץ לתבשיל, האם יש לחוש לרוע רעה:

תשובה: מסתברא דהוי דומיא דשרינן במעט מקליפתה וכדומה (כיעוין נדה דף יז. הגהות היעב"ץ וערוך לנר שם) הלכך במיעוט ביצה המעורב בתבשיל סגי להתיר את כולה, כיון שהיא מחוברת:

תשובות מרן הגאון שליט"א מתוך שו"ת ויען יצחק ח"ב

בגדר מצות תוכחה

דסו"ס גרם לו שיעבור איסור, או דלמא, דבמה שהחוטא עשה תשובה זה מוחק לשני את העון על מה שלא הוכיחו:

ראיה מדברי מהר"ם אלשיך דלא חשיב שעבר איסור

כתב המהר"ם אלשיך, [ויקרא א', ב'] "אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם" פתח בלשון יחיד, אדם כי יקריב, וסיים בלשון רבים, תקריבו. והביאור, "אדם כי יקריב מכם", ענין כל ישראל ערבים זל"ז וחטא על האחד על הכלל יחשב, ומה גם על הראוי להזהיר ולהייער, כמאמרו ית' ליחזקאל [יחזקאל ג'] "ואתה כי לא הזהרת רשע וכו' וע"כ כי יחטא איש גם זולתו יאשמו, וזה אדם כי יקריב על אשר חטא, הנה מכם נמשך לו זה שהוצרך להקריב שלא הזהרתם אותו, וא"כ גם כולכם הייתם חייבים ולא יכופר בקרבן אחד שיקריב הוא לבדו, אך זה חסד כי קרבן אחד לה' די, נמצא שבהקריב קרבן את כלכם הוא מיטיב, וע"ז נאמר בסוף פסוק תקריבו את קרבנכם כאילו אתם הקרבתם:

מבואר מדברי מהר"ם אלשיך, דאם אדם לא הוכיח אדם ובסוף חטא, ואח"כ חזר בתשובה, כשחזר בתשובה זה מוחק גם לזה שלא הוכיחו את העון:

ויש מחלקים בין תשובה מאהבה שמוחק לגמרי את החטא, לתשובה מיראה שלא מוחק לגמרי:

מעובד מתוך שיעור מרן לבחורי הישיבות - תוצאות חיים

אם עבר אדם איסור "לפני עור" כשהניח מכשול ולבסוף לא נכשל

יש לחקור בהא דקיימא לן בדין אדם שמושיט יין לנזיר או אבר מן החי לבן נח שעובר באיסור של לפני עור לא תתן מכשול [עי' ברמב"ם הל' נזירות פ"ה ה"כ], מה הדין באדם שהושיט יין לנזיר, והנזיר לא שתה את היין. האם האדם שהושיט עבר את האיסור של לפני עור לא תתן מכשול, כיון שהוא נתן את היין, או דלמא כיון שהנזיר בסופו של דבר לא שתה, לא עובר על האיסור דלפני עור: **י"ל** בפשטות שעבר בכ"ז את האיסור של לפני עור, דהתורה אסרה את מעשה הנתינה, והוא נתן יין לנזיר:

אם לא הוכיח את חברו ולבסוף עשה חברו תשובה אי חשיב שעבר איסור שלא הוכיחו

הרמב"ם בהל' דעות [פ"ו ה"ז] כתב, הרואה חברו שחטא, או שהוא הולך בדרך לא טובה, מצוה להחזירו למוטב ולהודיעו שהוא חוטא על עצמו במעשיו הרעים שנאמר הוכיח תוכיח את עמיתך, ע"כ יש מדייקים מהרמב"ם דוקא מצות ל"ת אז חייב להוכיחו, אבל במצוות עשה אין מצות תוכחה:

יש לחקור, מה הדין אדם שרואה את חברו עומד לעבור איסור ולא הוכיחו, והשני בסופו של דבר חטא, ואח"כ עשה תשובה ותיקן את החטא כדת וכדין, האם זה שלא הוכיחו יש לו עון ע"ז שלא הוכיחו

מעמד הקבלת פני רבו - סוכות התשפ"ג

לקיים מצות ושמחת בחגך:

בסיומה של השירה מרן שליט"א נשא מידברותיו הן בהלכה והן באגדה כשדברי התורה מתובלים במשלים וסיפורים, כשהציבור שותה בצמאה את הדברים. לאחר הדרשה ניתנה אפשרות לקהל לשאול שאלות, ומרן שליט"א השיב לכל שואל ודורש:

ברכת יישר כח גדול לידידינו המכובדים שסייעו רבות ונצורות להצלחת הכינוס, בראש ובראשונה בעל האכסניא ה"ה הרב אושרי גרמה שליט"א ואשר על ידו השנ"י ה"ה הרב ליאור טביב שליט"א. ישלם ה' פעלם ותהי משכורתם שלימה ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, וזכות התורה תגן בעדם ובעד בני ביתם. אכ"ר:

מעמד הקבלת פני רבו ברגל התקיים ביום שלישי, א' דחזה"מ סוכות בבית המדרש "יאמר ליעקב" בעיר הרצליה:

הכינוס נפתח בתפילת מנחה ולאחריה כובד לדבר הרה"ג משה רצאבי שליט"א, בנו של מרן שליט"א, ורב ק"ק פעולת צדיק בעיר אלעד, בדברי תורה ואגדה מענייני דיומא:

הרה"ג יחיאל גראפי שליט"א והרה"ג יחיאל עטרי שליט"א - רבני העדה בעיר הרצליה העוסקים רבות בהפצת התורה בעיר כיבדו את האירוע בנוכחותם:

לאחר תפילת ערבית הגיע מרן שליט"א לכינוס והתקבל בשמחה ובכבוד רב על ידי הציבור. הרב אלעזר יוסף הי"ו שר יחד עם הציבור את שירת תימן הקדושה והמקורית

תכנית מבהנים חודשיים על הספר החשוב והמפורסם "שלחן ערוך המקוצר" בעמודות "נדרים פלוס"

ארגון "אור ההלכה" ומוכון "פעולת צדיק" קוראים לכם להצטרף למאות הלומדים, הפותחים את יומם בהלכה יומית!

עזרה

אם ההלכות אינן מובנות או שיש לכם תמיהות, נא השיבו אלינו במייל חוזר ואנו בל"נ נשתדל לחזור אליכם עם תשובה בהקדם. במידת הצורך נשלח גם תמונה של קובץ וידאו או אודיו להמחשת ההלכה. מבהנים חודשיים על ההלכות ניתן לקבל בדוא"ל חוזר ע"י בקשה נפרדת:

תוכנית המבהנים

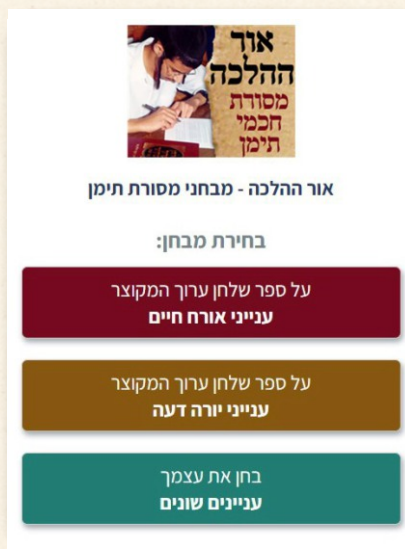
בכל חודש יופיע על המסך בעמודות "נדרים פלוס" מבחן חדש על החומר הנלמד בחודש האחרון על פי לוח לימוד 5 הלכות ליום באורח חיים ו-3 הלכות ביורה דעה. מבין העונים נכונה [ציון מעל 90] תיערכנה 2 הגרלות כל ראש חודש, שני הזוכים יקבלו כ"א 150 ש"ח ויוכתרו "חתי שלחן ערוך המקוצר", הודעות ישלחו לזוכים.

מטרת תכנית חשובה זו להקנות לבני עדתנו, ידע תורני חיוני במנהגי ומסורת אבותינו נע"ג:

למתחילים

עליכם להגיע לעמדת "נדרים פלוס" לכתוב בחלון החיפוש "אור ההלכה" לכתוב שם משתמש וסיסמה - רצוי להביא למקום טלפון על מנת לשמוע את זהותכם במערכת. לאחר הכניסה ישנם מס' מבהנים בשיטה אמריקאית. בהצלחה מרובה!

בברכת התורה ולומדיה
הצב"י מאיר ליאור לוי יצ"ו
052-7636382
דוא"ל: 642mll@gmail.com

רקע

ארגון "אור ההלכה" להפצת מסורת חכמי תימן הכין בס"ד תכנית לימוד הלכה יומית שנתית, אשר מועילה לאנשים העוסקים במלאכתם לחטוף כמה הלכות ולהשקות את הנשמה הרוחנית. וכך מובא בשם הישר מקנדיא וז"ל: "הקיצור בלימודים טוב ומועיל הן למתחילים שלא יצללו ברוב הלימודים והן ליודעים להזכירם אם שכחו".

בוקר טוב ומוצלח

כל בוקר, בתחילת יום חדש, יש לכם הזדמנות להתחיל את היום במשהו רוחני, בלימוד הלכה יומית, דבר שללא ספק יתן לכם השפעה חיובית וטובה על כל היום:

סדר ההלכות

ההלכות מתוך ספר "שלחן ערוך המקוצר" הכולל את מנהגי ק"ת תימן בלדי ושאמי, כלשונו הצח שבספר. מסודרים לפי נושאים ולפי אירועי מעגל השנה ולפני כל מועד נשלחות ההלכות הקשורות לאותו מועד הנזכר. ההלכות הינן הלכה למעשה:

שווה לכל נפש

ההלכות מתאימות לגברים ונשים, אברכים, בחורי ישיבות ובעלי בתים, בלדי ושאמי וכו', תושבי ארץ ישראל וכל תפוצות ישראל בגולה:

בן העולם הבא...

מי לא מחפש להיות "בן העולם הבא"? כאן ע"י לימוד הלכה יומית תוכלו להכנס לקטגוריה של "בן העולם הבא":

רוצים להיות שותפים בזיכוי הרבים, בהפצת תורה ומסורת, בהחזקת כולל אברכים ולומדי תורה, בהוצאת ספרי קודש לאור, בארגון בני הישיבות ועוד, חייגו לארגון "פעולת צדיק" 03-6780070. ניתן לתרום מכספי מעשר (אפשר לתרום גם בכרטיס אשראי/הוראת קבע - קוד מוסד להקמת הרשאה 08540/הפקדה לחשבון בבנק המזרחי סניף 669 מס' חשבון 187111)